

שאלות חזרה – מסכת קידושין (מא ע"א - מח ע"ב)

שאלות ארוכות

1. "האיש מקדש בו ובשלוחו ... השתא בשלוחו מקדש בו מיבעיא?" (מא ע"א)
- א. הגמרא תירצה 2 תירוצים מדוע מוזכרת במשנה המילה "בו".
בהמשך המשנה נאמר "האשה מתקדשת בה ובשלוחה" – מדוע כאן הגמרא הביאה רק תירוצ אחד מדוע מוזכרת המילה "בה" (וטענה שאת התירוצ השני לא ניתן לתרץ כאן)?
- ב. "האיש מקדש את בתו כשהיא נערה" – האם מעיקר הדין האבא זכאי לקדש גם את בתו כשהיא קטנה, ומדוע מוזכר במשנה רק "נערה"?

2.

- א. "דבי רב שילא אמרי: אין שליח נעשה עד" – מה הטעם של דבי רבי שילא למסקנת הגמרא? (מג ע"א)
- ב. "אמר רב נחמן: אמר לשנים צאו וקדשו לי את האשה הן הן שלוחיו הן הן עדין. וכן בגירושין וכן בדיני ממונות" – מדוע לא מספיק להשמיע דין זה רק בקידושין (וצריך להשמיע זאת גם בגירושין וגם בדיני ממונות)? (מג ע"א-ע"ב)

3. תנו התם: נערה המאורסה - היא ואביה מקבלין את גיטה; אמר רבי יהודה: אין שתי ידים זוכות כאחד, אלא אביה מקבל את גיטה. (מג ע"ב)

- א. מה הדין בקידושין?
- ב. "חברותא כולה כר' יוחנן, וצוות ריש לקיש כי כרוכיא ויצאה והיתה, וליכא דאשגח ביה" – מה ניסה לטעון/להוכיח ריש לקיש?

4.

- (1) האומר לאשה התקדשי לי בתמרה זו התקדשי לי בזו, אם יש באחת מהן שוה פרוטה - מקודשת, ואם לאו - אינה מקודשת.
- (2) בזו ובזו ובזו, אם יש שוה פרוטה בכלן - מקודשת, ואם לאו - אינה מקודשת.
- (3) היתה אוכלת ראשונה ראשונה - אינה מקודשת עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה. (מו ע"א)
- א. כיצד ניתן להסביר שהסיפא של המשנה (קטע 3) מוסבת על הרישא של המשנה (קטע 1)?
- ב. מדוע לגמרא היה קשה בהתחלה לומר ולהסביר שהסיפא של המשנה (קטע 3) מוסבת על האמצע של המשנה (קטע 2)?

5. "נימא כתנאי: התקדשי לי בשטר חוב, או שהיה לו מלוה ביד אחרים והירשה עליהם, ר"מ אומר: מקודשת, וחכ"א: אינה מקודשת" (מז ע"ב)

- א. "שטר חוב" - במה הגמרא ניסתה להעמיד את המחלוקת של ר"מ וחכמים?
- ב. "לעולם שטר חוב של אחרים והכא במלוה בשטר ובמלוה על פה קא מיפלגי" – מה נקודת המחלוקת של ר"מ וחכמים ב"מלוה על פה"?

שאלות קצרות

1. למסקנת הגמרא, האם לדעת רב נחמן משתמשים בטיעון "א"כ מה כח בית דין יפה"? (מב ע"א-ע"ב)

2. באיזה הקשר נאמר "לתקוני שדרתיך ולא לעוותי"? (מב ע"ב)
3. האם יש שליח לדבר עבירה בדיני מעילה, ומדוע? (מב ע"ב)
4. "נערה מהו שתעשה שליח לקבל גיטה מיד בעלה? ... לעולם פשיטא ליה דכי יד אביה דמיא והכי קמיבעיא ליה _____" – מה הם צדדי ההתלבטות, ומה ההכרעה של הגמרא? (מד ע"ב)
5. "קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה ... צריכה גט שמא נתרצה האב בקידושין, צריכה מיאון שמא _____" – מדוע היא צריכה מיאון? (מד ע"ב)
6. מה הדין במקרה של "ההוא גברא דקדיש בכישא דירקא בשוקא"? (מה ע"ב)
7. "נתקדשה לדעת וניסת שלא לדעת ואביה כאן - רב הונא אמר אינה אוכלת...
נתקדשה שלא לדעת אביה וניסת שלא לדעת ואביה כאן - רב הונא אמר אוכלת"
– הסבר את ההגיון שבדברי רב הונא בדין השני. (מה ע"ב - מו ע"א)
8. מה נלמד מהפסוק "ולא תשאו עליו חטא בהרימכם את חלבו"? (מו ע"ב)

תשובות לשאלות הארוכות

תשובה לשאלה מס' 1:

- א. לא ניתן לתרץ שאסור לאשה שתתקדש לאיש עד שתראה אותו [ולכן נאמר "בה"] מכיון ש"טוב למיתב טן דו מלמיתב ארמלו". [ניתן רק לתרץ ש"מצוה בה יותר מבשלוחה"].
- ב. אם קיבל קידושין עבור קידושי בתו הקטנה – מקודשת (רש"י), אלא שלכתחילה "אסור לאדם שיקדש את בתו כשהיא קטנה" ולכן הוזכר במשנה רק "נערה".

תשובה לשאלה מס' 2:

- א. כיון דאמר מר שלוחו של אדם כמותו הוה ליה כגופיה. [ובהו"א: משום דלא א"ל הוי לי עד]
- ב. וצריכא; דאי אשמעינן בקידושין, משום דלמיסרה קאתי (הלכך מה להם לאוסרה עליהם ועל כל העולם בשקר), אבל גירושין - ניחוש שמא עיניו נתן בה; ואי אשמעינן גירושין, משום דאיתתא לבי תרי לא חזיא (וכיון דתרי נינהו לא משקרי), אבל ממונא - אימא הני מיפלג פלגי, צריכי

תשובה לשאלה מס' 3:

- א. אמר ר"ל: כמחלוקת לגירושין כך מחלוקת לקידושין; ורבי יוחנן אמר: מחלוקת לגירושין, אבל לקידושין, דברי הכל - אביה ולא היא.
- ב. ריש לקיש הביא מכאן ראיה לשיטתו (שכמחלוקת לגירושין כך מחלוקת לקידושין) [הויה כיצא: מה גירושין – בין היא בין אביה, אף קידושין – בין היא בין אביה].

תשובה לשאלה מס' 4:

- א. לעולם ארישא, ולא מיבעיא קאמר, לא מיבעיא מנחת, דאי איכא שוה פרוטה אין, אי לא לא, אבל אוכלת, הואיל ומיקרבא הנייתה - אימא גמרה ומקניא נפשה, קמ"ל
- ב. אלא אסיפא. ואפילו בקמייתא? והא מלוה היא! (כיון דקידושין לא נגמרו עד שתקבלם כולם והיא כבר אכלה את הראשונה קודם שתזכה אותה בקדושה הויה זו הראשונה מלוה גבה)

תשובה לשאלה מס' 5:

- א. [האי שטר חוב היכי דמי? אילימא שטר חוב דאחרים, היינו מלוה ביד אחרים! אלא לאו שטר חוב דידה], ובמקדש במלוה קמיפלגי!
- ב. במלוה על פה במאי פליגי? בדרב הונא אמר רב, דאמר רב הונא אמר רב: מנה לי בידך תנהו לפלוני, במעמד שלשתן - קנה, מר סבר: כי קאמר רב - ה"מ בפקדון, אבל מלוה לא, ומר סבר: לא שנא מלוה ולא שנא פקדון.

תשובות לשאלות הקצרות

1. כשטעו [שום הדיינים שפחתו שתות או הותירו שתות] – לא [ולכן: מכרן בטל]; כשלא טעו [יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהם בית דין מעמידים להם אפוטרופוס ובוררים להם חלק יפה... הגדילו אינם יכולים למחות] – כן [ולכן: לא יכולים למחות ברוחות].
2. "הא דאמרן פחות משתות נקנה מקח, לא אמרן אלא דלא שויה שליח, אבל שויה שליח, אמר: לתקוני שדרתיך ולא לעוותי".
3. כן. שאני מעילה דילפא חטא מתרומה מה תרומה משוי שליח אף מעילה משוי שליח.
4. צדדי ההתלבטות: מי אלימא כיד אביה לשויה איהי שליח או לא. ההכרעה: אין עושה שליח.
5. שמא לא נתרצה האב בקידושין ויאמרו אין קידושין תופסין באחותה.
6. אפילו למאן דאמר חוששין שמא נתרצה האב, הני מילי דרך כבוד, אבל דרך בזיון לא.
7. הואיל ונעשה בה מעשה יתומה בחיי האב (בחיי קידשה והשיאה עצמה שלא לדעתו כאילו היא יתומה והוא ראה ושתק או הפקיר זכות שיש לו בה או שתיקתו הודאה דבשלמא נתקדשה לדעתו וניסת שלא לדעתו איכא למימר בחדא שתיקה מרתח רתח אבל כולי האי לא שתיק).
8. (אם אינו קדוש נשיאות חטא למה) מכאן לתורם מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה.